

364.614.2(477)(283)

58

ДОВІД
НИК

БЕЗ

БАР'ЄР
НОСТІ

УДК 364.614(477)(035)
Д58

Д58 Довідник безбар'єрності / упоряд. Т. Касьян. —
Харків: IST Publishing, 2022. — 224 с.
ISBN 978-617-7948-15-4

«Довідник безбар'єрності» — це гід з коректного спілкування, у якому зафіксовані нові норми безбар'єрної мови. Він створений у співпраці з громадськими організаціями, правозахисниками, психологами, батьками, що виховують дітей з інвалідністю, українськими та міжнародними експертами. «Довідник безбар'єрності» — ініціатива і флагманський проект першої леді України Олени Зеленської. Ми очікуємо, що довідником користуватимуться представники громадських організацій та активісти, експертна спільнота, медіа, бізнеси та сфера послуг, публічні службовці, органи місцевого самоврядування, вчителі, лікарі, соцпрацівники.

УДК 364.614(477)(035)

Усі права застережено.

 ist
publishing

БЕЗБАР'ЄРНІСТЬ
громадська організація

ISBN 978-617-7948-15-4

© Громадська організація
«Безбар'єрність», 2022

ДОВІДНИК БЕЗБАР'ЄРНОСТІ

ВСТУПНЕ СЛОВО
ІНІЦІАТОРКИ ПРОЄКТУ
ОЛЕНИ ЗЕЛЕНСЬКОЇ

У комунікації приховано набагато більше сенсів, ніж нам здається. «Довідник безбар'єрності» допоможе розкрити нові, додаткові смисли, коли в центрі уваги — людина. І це стане першим кроком у формуванні нової етики спілкування.

Нова етика — це коли в нашій мові не буде місця дискримінаційним чи стереотипним фразам. Коли ми розумітимемо, що повага до людей проявляється не лише у словах, а й у жестах, тоні, емоціях, поглядах. Коли наша щоденна взаємодія з іншими не створюватиме штучних бар'єрів і винятків. Ось так формуються нові норми й відбуваються якісні зміни у взаєминах усередині суспільства. І саме для цього ми створювали цей довідник, у якому зафіксовані нові норми безбар'єрності, — щоб він став вашим гідом з коректного спілкування.

Щира подяка всім, хто долучився до підготовки. Впевнена, що довідник стане своєрідним кодексом безбар'єрної мови, дотримання якого буде маркером суспільства без бар'єрів. Долучаймося, взаємодіймо та формуймо нову етику спілкування!

ЯК КОРИСТУВАТИСЯ
ЦИМ ДОВІДНИКОМ

В Україні живуть чоловіки й жінки, діти, молодь, люди старшого віку, представники різних національностей, кольору шкіри, стану здоров'я... Ми всі різні, але, попри нашу відмінність, кожен і кожна з нас заслуговує на повагу, безпеку, гідне ставлення та розвиток. Та, на жаль, дуже багато людей щодня стикається із суспільними перешкодами.

Україна має будувати безбар'єрність. Поступово, але невпинно. Однак із чого почати? Що залежить від кожного з нас?

Почнімо з мови, якою говоримо. Мова відображає суспільні настрої. Саме вона швидко реагує на ті зміни, що відбуваються навколо нас.

У цьому довіднику ми розкажемо, як говорити з повагою до людей, як писати та звертатися, щоб не створювати штучних бар'єрів і виключень у суспільстві.

Так через нашу мову безбар'єрність ставатиме новою суспільною нормою.

«Довідник безбар'єрності» — це продукт із відкритим кодом, який постійно доопрацьовується і розширюється. Оновлення доступні в електронному варіанті за адресою bf.in.ua. Ця книжка містить інформацію станом на 10.01.2022 року.

ДОВІДНИК БЕЗБАР'ЄРНОСТІ

Над друкованою версією книжки працювало
видавництво IST PUBLISHING

Менеджмент: АНАСТАСІЯ ЛЕОНОВА, КАТЕРИНА НОСКО

Редакція: ОЛЕКСАНДР САУЛЯК

Корекція: ОЛЕНА ПОДОРОЖНЯ

Дизайн та верстка: ВОЛОДИМИР ГАВРИШ

Адаптація ілюстрацій та тексту шрифтом Брайля:

Ресурсний центр «БЕЗБАР'ЄРНА УКРАЇНА»

Підписано до друку: 1.08.2022

Гарнітура: Syntho Next

Наклад: 500 примірників

Офсетний друк: приватне підприємство «КОЛО»,
м. Дрогобич

Друк шрифтом Брайля та конгревне тиснення:

Ресурсний центр «БЕЗБАР'ЄРНА УКРАЇНА», м. Київ

Видавець:

ФО-П ЛЕОНОВА АНАСТАСІЯ РОМАНІВНА

IST PUBLISHING — комерційне найменування

e-mail: team@istpublishing.org

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої
справи до Державного реєстру видавців,
виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої
продукції ДК № 5289 від 18.02.2017

Новини видавництва IST PUBLISHING на сайті:
www.istpublishing.org

ist
publishing

Олена
Зеленська

Ви тримаєте в руках «Довідник безбар'єрності» -
видання, яке покликане вплинути
на культуру мови.

Повага до особистості у спілкуванні - ось
головний принцип, яким ми керувалися,
створюючи цю книгу. Над виданням працювала
команда людей, чий досвід і знання дозволили
охопити різноманітні ситуації, в яких кожен
стикається з мовними бар'єрами. Так, звичка
випрацьовується поступово і потребує часу. Але
варто починати вже, оскільки зміни в суспільстві
відбуваються з величезною швидкістю.

«Довідник безбар'єрності» - книга не для
продажу. Сьогодні її можуть отримати державні
установи, культурні інституції, ЗМІ, національні та
обласні бібліотеки з однією метою - закласти
основи нової норми спілкування
та поширювати знання в суспільстві.

Зверніть увагу і на електронну
версію Довідника, який постійно доповнюється
та є зручним словником у кишені на кожен день:

<https://bf.in.ua>

Насолоди вам від нових знань і нехай нові звички
стануть нормою вашого безбар'єрного
спілкування!

ДРУКОВАНИЙ
«ДОВІДНИК БЕЗБАР'ЄРНОСТІ».
ПІСЛЯМОВА

До 24 лютого ми дуже чекали на «Книжковий Арсенал». Для нас, як і для багатьох книголюбів, це велика подія. До того ж ми планували презентувати на ньому цей довідник. Але Росія розпочала повномасштабну війну проти України, що розламало наше життя на «до» і «після». Війна розбила всі плани, зруйнувала будинки, забрала життя, вкрала дитинство, покалічила людей і долі.

Але ми незламні, єдині,
сильні! І для того, щоб жити
далі, треба повертатися
до планів. На другий
місяць повномасштабної
війни наші партнери –
видавництво ist publishing –
звернулися з пропозицією
не відкладати на потім
і все ж таки надрукувати
довідник. Так, це було
непросто, але
ми це зробили разом.
Бо ж варто продовжувати
говорити про різноманіття,
про права людини,

про безбар'єрність
як суспільну норму.

Україна – європейська
країна, для якої людина
та її потреби, а також
почуття і плани,
є найвищими цінностями.
Так було завжди, і так
буде далі – в Україні, яку
ми відбудуємо після війни.